Fylkesmannen
i Nord-Trøndelag

Saksbehandler: Eldar Ryan
Tlf. direkte: 74 16 80 58
E-post: fmntery@fmnt.no

Deres ref.:

Vår ref.: 2013/472

Vår dato: 24.04.2013

Arkivnr: 433.0

Brage Røkke

7500 STJØRDAL

Tillatelse til utsetting av utenlandsk treslag for juletreproduksjon - eiendommen 126/1 - Stjørdal kommune

Vi viser til din søknad av 9.01.2013. Du søker om en årlig utplanting av ca 1500 stk fjelledelgran, *abies lasiocarpa*, og inntil 2000 nordmannsedelgran, *abies nordmanniana*, over 15 år, på eiendommen 126/1 i Stjørdal kommune.

Saken er behandlet etter forskrift (med veileder) om utsetting av utenlandske treslag til skogproduksjon, som er fastsatt med hjemmel i naturmangfoldloven, med hjemmel i forskriftens § 7, som gir grunnlag for tillatelse til juletreproduksjon og pyntegrønt.

Forskriften og utenlandske treslag
Forskriften om utenlandske treslag er vedtatt fordi utenlandske plantearter kan påvirke naturen i Norge negativt. Med utenlandske treslag menes arter eller underarter som ikke har sitt nåværende eller naturlige utbredelsesområde i Norge. Artsdatabanken har satt opp ei liste over utenlandske arter (alle typer arter, planter, dyr, insekter), og vurdert hvilken risiko disse artene antas å ha for det biologiske mangfoldet i Norge. Artsdatabanken har inndelt de fremmede artene i grupper fra lav risiko/ingen kjent risiko til arter med svært høy risiko.

Søknader om fremmede treslag skal vurderes i forhold til risiko. Derfor skal det vurderes om aktuelt treslag vil føre til risiko for uheldige følger, og det skal ikke gis tillatelse hvis det det er grunn til å anta at utsettingen vil kunne medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfoldet. En utredning fra Universitetet i Trondheim, NTNU viser at noen bartre i enkelte tilfeller kan spre seg langt, opptil flere kilometer. Dette gjelder spesielt i åpne landskap med mye vind.

Andre lovverk
Utplanting og produksjon må også følge andre lovverk. Det vi si at hvis det skal produseres på dyrkajord, så må det til tillatelse til omdisponering etter jordloven, hvor kommunen er myndighet. Produksjon av juletrær er også i henhold til skogloven, og det betyr f.eks at områder med avsatte MIS-figurer i skogbruket ikke kan omdisponeres til juletreproduksjon.

Fjelledelgran
Fjelledelgran, a*bies lasiocarpa* kommer fra Nord-Amerika, dvs USA m/Alaska og Canada, hvor den vokser i fra 300 m o h til over 3000 meter. I Norge kan fjelledelgran frø seg både i låglandet og høyereliggende strøk, og den setter her i landet frø fra 30 – 40 års alder. Fjelledelgran kan spre seg i naturen, men Artsdatabanken kategoriserer fjelledelgran til gruppen Lav Risiko.

Nordmannsedelgran
Nordmannsedelgran, *abies nordmanniana*, hører hjemme i Kaukasus-området, dvs fjellområdene rundt Svartehavet, i Tyrkia, Georgia, Russland og Armenia. Her vokser den i høyder på 900- 2000 meter. Det er to underarter, tyrkisk gran og kaukasusgran. Nordmannsedelgran er ikke vurdert av artsdatabanken, på basis av at den brukes kun til juletreproduksjon, altså ikke skal nå frømoden alder.

Beskrivelse av utsettingsområdet og omgivelser
Selve utsettingsområdet er delvis etablerte felt for juletre og dyrket jord. Området ligger i et kulturlandskap, med små skogteiger, åkerlandskap, noe bebyggelse og skogåser i nærheten.

Den nordlige delen av teig A grenser til en verdifull naturtype, benevnt Monaberga i Naturbasen og er beskrevet bl.a som følgende: Edellauvskog i form av alm og hassel danner et 50-100 m bredt bånd under et bratt berg. Lengst øst i bestandet vokser mest 8-10 m høy hassel, mens alm overtar etter hvert som man beveger seg vestover. Mange av almetrærne er gamle og store trær på opptil 120 cm i diameter i brysthøgde. Almebestandet har et feltsjikt med skogsvinerot, stornesle, bringebær, strutseveng, tyrihjelm, blåveis, liljekonvall, mjødurt m.fl., dvs. en rik flora. Rogn, gran, osp, gråor, selje og hegg finnes også spredt i bestandet. Ned mot åkeren vokser mest gråor, selje og hegg. Lokaliteten har kommunens eneste forekomst av de regionalt sjeldne tørrbergartene raudkjeks og lundgrønaks, og ellers en svært artsrik, varmekjær flora med interessante utbredelses- og høydegrenser.
Dette området er vist på vedlagt foto.

Søknaden
Du søker om årlig utsetting av:
Ca 1500 stk. fjelledelgran, *abies lasiocarpa*, over et årlig areal på ca 3 da i teig A på vedlagte kart.
Inntil ca 2000 stk. nordmannsedelgran, *abies nordmanniana*, i teig A og B på vedlagte kart.
Teig A er til sammen ca 38 da og teig B er ca 9 da. På kartet er teig A også tegnet noe inn på naboeiendom, og det antar vi er en unøyaktighet,

Feltene er tegnet inn på gårdskart for Stjørdal, og gir sammen med flybilder god dokumentasjon for yttergrensen av arealet. Kartene viser imidlertid ikke fordeling av fjelledelgran og nordmannsedelgran i felt A.

Du opplyser at trær ideelt skal hogges innen de er 10 år, og ingen skal bli eldre enn 15 år.
Du opplyser videre på telefon at dyrkajorda er tillatt omdisponert etter vedtak i Stjørdal kommune.

Vurdering av søknaden i forhold til naturmangfoldlovens prinsipper
Naturmangfoldloven har en del prinsipper som søknader (alle slags søknader som angår natur) skal vurderes etter.

Kunnskapsgrunnlaget (§ 8).
Kunnskapsgrunnlaget, som basis for avgjørelsen er godt for det aktuelle området, og i forhold til artene fjelledelgran og nordmannsedelgran.

Føre-var-prinsippet (§9).
Ut fra "føre-var-prinsippet" er det viktig å sikre seg at plantefeltet ikke kommer ut av kontroll, f.eks at trærne ikke kommer i alder for frøsetting og spredning. Derfor er det satt vilkår for tillatelsen.

Samlet belastning (§10).
Påvirkning av naturen skal vurderes ut fra den samlede belastning økosystemet er- eller vil bli utsatt for. Her vurderer vi at tiltaket ikke medfører vesentlige farer mot naturmiljøet.

Kostnader dekkes av tiltakshaver (§ 11).
Dette betyr at kostnader som følger av vilkårene skal dekkes av tiltakshaver, dvs her kostnader med å ta ut gamle trær, trær som likevel måtte ha spredt seg, kostnader ved å ha egenkontroll med arealet.

Miljøforsvarlige teknikker og drift (§12)
Dette betyr generelt at driftsmetoder og teknikker skal i utgangspunktet ta mest mulig hensyn til naturmiljøet.
Vi har ikke spesielle merknader angående dette i denne saken.

Oppsummering, jf. § 8 – 12.
Fjelledelgran kan på sikt spre seg i naturen. Med den beskrevne driftsformen og de pålagte vilkår, med avvirkning før trærne når frømoden alder, så vil en kunne unngå dette.

Nordmannsedelgran er ikke vurdert av artsdatabanken. Men med de vilkår som er satt, vil ikke nordmannsedelgran spre seg fra feltene.

Et av feltene grenser i en smal sone direkte mot et areal med verdifull naturtype. Her har vi samme vurdering, at med de satte vilkår vil artene ikke spre seg inn i dette naturområdet.

Dermed oppsummeres at tiltaket med de satte vilkår sannsynligvis vil gi liten eller ingen negativ virkning på naturmangfoldet

Vedtak: Tillatelse med vilkår
Fylkesmannen gir deg med hjemmel i "Forskrift om utsetting av utenlandske treslag" , § 5, tillatelse til en årlig utsetting av ca 1500 stk. fjelledelgran pr år på feltene A på vedlagte kart, samt inntil 2000 stk. nordmannsedelgran på felt A og B på vedlagte kart.

Tillatelsene gjelder for 10 år, i perioden 2013 – 2022.

Vilkår.
Tillatelsen er gitt med følgende vilkår, jf §§ 7, 8, 9 10:

- Alle trær i plantefeltene skal hogges seinest 15 år etter utplanting.

- Det skal føres kontroll med eventuell spredning, og trær som eventuelt sprer seg utenfor feltet skal fjernes. Det er ditt ansvar å følge opp dette.

- Du skal ha en oversikt (internkontroll) over virksomheten, eventuell spredning, og herunder hvilke areal som er beplantet med fjelledelgran og hvilke areal som er

beplantet med nordmannsedelgran, alder på trærne, og du skal kunne dokumentere dette.

- Tillatelse med vilkår skal oppbevares, og du er ansvarlig for at eventuelle ansatte er kjent med vilkårene.

- Ved eventuell eiendomsoverdragelse skal ny eier orienteres om de vilkår som er knyttet til disse areal.

Fylkesmannen er tilsynsmyndighet, og kan kontrollere og føre tilsyn. Fylkesmannen vil for å opprettholde kunnskap og kontakt med bransjen, samt føre tilsyn, gjennomføre besøk hos utvalgte produsenter hvert år.

Andre treslag og andre areal
Denne tillatelsen gjelder det konkrete arealet og fjelledelgran og nordmannsedelgran. Eventuelle andre utenlandske treslag og andre areal og antall krever ny søknad.

Klageadgang
Dette er et forvaltningsvedtak og kan etter forvaltningsloven påklages. Klageinstans er Direktoratet for naturforvaltning, og eventuell klage bør begrunnes og sendes Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, innen 3 uker fra mottakelsen av dette brevet

Kopi.
Saken oversendes rutinemessig i kopi til kommunen, som er myndighet innenfor skogbruks- og landbrukslovgivningen.

SABIMA og WWF-Norge har bedt om innsyn i de første saker om utenlandske treslag, og de første vedtak oversendes derfor disse i egen ekspedisjon. Uansett har enhver innsynsrett, og kan kreve å få innsyn i forvaltningssaker, hvis ikke bestemte forhold medfører at saker er unntatt offentlighet.

Har du noen spørsmål, så bare ta kontakt

Med hilsen

Anne Sundet Tangen
Assisterende miljøverndirektør

Eldar Ryan
Senioringeniør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi:
Stjørdal kommune, Rådhuset, 7500 Stjørdal.

Vedlegg
1 Foto m/Naturtype
2 Kart